

*Genium
gentis ac
ingenium.*

nudos colludentes, imo & frigida sese intra ipsa flumina perfundentes, qua & lavati eos, dum nascuntur, perhibent, unde cum & patientia laborum, & animi adsit audacia, minime mirum eam patriam tot latronum esse parentem, qui quandoque viribus ac numero aucti iustos conflare exercitus, ipsi imperio inhiantes, Imperatorique metuendos, nec parvum saepe praefectis negotium facientes; tot ex iis haecenus famosa habuere capita, ut chartis lusoriis Sinicis omnia nomina dederint ad valoris ac graduum distinctionem, (chartae enim hae Sinicae à nostris nec numero, nec re ipsa differunt, & quatuor etiam colorum admittunt varietates) sed loco regum equitis, peditisve aut dominae latronum capita cum eorum nomine depicta continent, ut nimirum lusores, qui alioqui facile in latrones degenerant, etiam ludendo latronum exitum ac finem malum perhorrescant.

Hoc Tartarorum bello multum passa est haec Provincia, propter nimiam gentis audaciam, ferocemque animum, populus namque modo hic, modo illic à Tartaris deficiens magnis cladibus afflictus est, quibus pars magna populi extincta, totaque fere regio devastata est.

Tributum.

Tota Provincia Xantung urbes numerat nobiliores sex: civitates duas supra nonaginta: tributum milii, oryzae & tritici est saccorum 281, 2119. Serici confecti volumina solvit 54,990. Gossipii libras 52,449. straminis ac foeni fascies 3, 824, 290, praeter vectigalia teloniorum, quorum tria habet in fluvio Jun, per quod omnes naves Peking tendunt: etenim tametsi mercium pertrans-euntium tributum, seu portorium non admodum magnum sit, sed leve potius ac exiguum, tanta tamen earum est varietas ac copia, ut ipsemet à praefectis audiverim ascendere illud ad decem milliones, seu centies centena aureorum millia, praeter id, quod clanculum sibi inde praefecti surripere ac in rem suam convertere norunt.

*Iun ingens ca-
nalis arte
factus.*

Auget maxime hujus Provinciae divitias Jun fluvius, cujus arte effossus alveus est, per quem ex toto fere imperio naves omnesque merces in regiam Pekinensem tendunt. incipit ingens haec fossa ad Boream Socien civitatis in ipsa ripa Crocei fluvii, ex quo undequaque advenientes naves in Jun fluvium deducuntur, inde ad Cining usque pertingit, mox ad Linc'ing civitatem, ubi in Guei fluvium aquas effundit: in eo canali, quia multis locis aqua pro majoribus na-

*Cataractae Sina-
rum.*

vigiis transmittendis humilior est, supra viginti numeravi cataractas quadrato sectoque lapide, ac egregio firmoque opere structas, relicta porta navium capace, quam magnis crassioribusque asseribus claudunt, ac aquas detinent, mox illis rotæ beneficio ac machina facili negotio sublatis & aquae & navibus transitum dant, donec ad secundam cataractam eodem fere ordine ac methodo, atque ita porro deinceps per reliquas transmittantur, in medio autem itinere, priusquam ad Cining veniatur ex lacu Cang per cataractam omnino magnam aquae quantum volunt, immittunt, simulque lacum, ne nimium effluat, aut fundum aqua destituat, in tempore claudunt: perpendiculum enim aquae in lacu vicina adjacente regione altius est, quare intra exiguum terrarum spatium octo ut minimum cataractae sunt, Tung Pa vulgo dictae, quia nimium aquae ex lacu profluentis, prementisque impetum ac pondus comprimunt ac sustinent, cum autem naves ad lacum ipsum perveniunt, ne ipsum lacum enavigare cogantur, ad ripam ipsius lacus fossam seu canalem utrimque aggeribus egregie munitum duxere, quo faciliter naves omnes transeunt. Sane si haec coram spectarent Aquileges, architectique Europaei, viderentque aut hujus aquae ductus longitudinem, aut aggerum saepe densitatem atque altitudinem, aut cataractarum ex mero secto lapide ornatum, ac firmitatem operis, haberent quo Sinicam mirarentur industriam, vixque ab alia natione tam naviter exanthlandos labores. Adsunt ad singulas cataractas viri, quibus publico ære parata solutione incumbit remulco alligatas naves protrahere, donec cataractas pertransierint, atque haec satis sint de aquae ductu Jun, seu canali illo arte facto, qua quidem ad Provinciam hanc Xantung pertinet, alibi de eo quae ad reliquas spectant Provincias, tractaturi sumus; atque hic habent lectores, quo pacto naves ex Croceo Peking usque tendant, qua via in Croceum penetrent, postmodum videbimus.

Prima Urbs seu Metropolis

C I N A N.

VRbs Metropolitana Cinan, ejusque regio ab Yvo Imperatore Provinciae Chincheu attributa est, eique Guei sydera dominari voluit. jam inde ab antiquissimis temporibus à Ci fluvio hujus Provinciae

*Urbs no-
men.*